

HÜRRİYETÇİ EĞİTİM SEN
Hürriyetçi Eğitim ve Bilim Çalışanları Sendikası
GENEL MERKEZİ

Sayı : GNM/ 43

25/02/2026

**Konu: Memurların Özel Hayatına İlişkin Fiiller Nedeniyle
Disiplin Soruşturması Açılmaması Hakkında**

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
(Personel Genel Müdürlüğü)

İlgi: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu

Bilindiği üzere, ilgede belirtilen kanununun “Disiplin Cezalarının Çeşitleri ile Ceza Uygulanacak Fiil ve Haller” başlıklı 125’inci maddesinde, memura doğrudan özel hayatıyla ilgili herhangi bir disiplin cezası tesis edileceğine dair bir hüküm bulunmadığı gibi; memurun özel hayatında gerçekleşen bir fiili nedeniyle disiplin soruşturması açılması da hukuken mümkün değildir.

Ancak sendikamıza iletilen bilgilere göre memura özel hayatında gerçekleşen bir fiili nedeniyle soruşturma açılarak “Hizmet içinde Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak” disiplinsizliğinden dolayı disiplin cezası ve idari yönden görev yeri değişiklikleri teklif edildiği ve bu cezaların uygulandığı görülmektedir.

Halbuki; temel olarak idarenin iç düzeninin korunması için disiplin kuralları belirlenmiştir. Kamu görevlilerinin hizmet dışındaki özel hayatına yönelik fiillerinin memur disiplin hukukunun alanına girmesi için bu düzeni bozan, kamu hizmetinin iyi ve düzenli şekilde sunulmasını olumsuz şekilde etkileyen bir yönünün bulunması gerekmektedir.

Kamu görevlisinin vermiş olduğu kamu hizmeti dışında özel yaşamını ilgilendiren bir fiili nedeniyle kamu hizmetinin iyi ve düzenli şekilde sunulmasını olumsuz şekilde etkilediğinin veya kendisine duyulan saygınlık ve güven duygusunu sarstığının somut olarak ortaya konulmadığı durumlarda “Hizmet dışında Devlet memurunun itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak” disiplinsizliğinin oluşmayacağı konusunda ve memura özel hayatında gerçekleşen bir fiili nedeniyle soruşturma açılmayacağı hakkında birçok yargı kararı bulunmaktadır.

Özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiğine ilişkin bir kamu görevlisi tarafından yapılan başvuruda, Anayasa Mahkemesince verilen Bireysel Başvuru No: 2014/167 sayılı (Ek-1) kararda; “... tesis edilen disiplin işlemlerinde ve bu işlemlerin hukuka uygunluk denetiminin yapıldığı mahkeme kararlarında, bireylerin özel hayatlarına ilişkin tutum ve eylemlerinin mesleki hayatları üzerindeki etkilerinin açıklanması, kamu hizmeti sunan ilgili kurumların işleyişi üzerindeki etkilerinin ve risklerinin ortaya konulması ve bu hususlardaki değerlendirmelerin yeterli ve ikna edici gerekçelerle desteklenmesi, ayrıca tesis edilen işlemlerin bireylerin geçmiş mesleki sicilleri ve başarı durumları dikkate alınarak ölçülülük yönünden irdelenmesi gerekir. Ayrıca, Anayasa’nın 20. maddesinde düzenlenen haklardan etkili bir şekilde yararlanılabilmesi için müdahaleyi doğuran karar alma süreçlerinin bu maddeyle korunan hak ve özgürlüklere gerekli saygıyı sağlayacak nitelikte usule ilişkin güvenceleri içermesi ve adil olması gerekir.” şeklinde tespitlere yer verilerek, kamu görevlisi olan kişinin “mahrem alanı” ile sürdürdüğü “kamu görevi” arasındaki hassas sınırın aşılmasının engellenmesi amacıyla idarelerin ölçülü davranmaları, bu durumlarda fiilin kamu görevine etkisi yönünden irdelenmesinin gerekliliği vurgulanmıştır.

Memurların özel hayatlarındaki olayların disiplin hukukunu ilgilendiren bir yönü bulunmadığından ve disiplin suçu oluşturmadığından dolayı memurluk/öğretmenlik

mesleğindeki mesleklerinin gerektirdiği hizmetlerin dışında özel hayatlarını ilgilendiren olayların kamu hizmetinin iyi ve düzenli şekilde sunulmasını olumsuz şekilde etkilediğinin veya kendisine duyulan saygınlık ve güven duygusunu sarstığının somut olarak ortaya konulması gerekmektedir.

Fakat kamu idareleri tarafından israf ve savurganlıktan kaçınılmadan; mesai süresi, kamu kaynakları, iş gücü ve imkânları kullanılırken etkin, verimli ve tutumlu davranılmadan, kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında, kamu yararı gözetilmeden keyfî olarak memura özel hayatında gerçekleşen bir fiili nedeniyle açılan soruşturmalar ihtiyaç ve sonuç odaklı değildir.

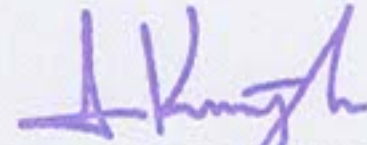
Var olan muhakkik ve müfettiş kapasitesinin ihtiyaç duyulan kurumlara yönlendirilmesine zemin oluşturularak verimliliğe dönüştürülmesi gerekirken; kamu kurumlarının gereksiz yazışma yapmasına, soruşturmacıların gereksiz yere mesai ve zaman harcamasına, kamu kaynaklarının israf edilmesine ve verimli bir şekilde kullanılmamasına sebebiyet verilmemesi için yukarıda yer verdiğimiz, Anayasa Mahkemesince verilen Bireysel Başvuru No: 2014/167 sayılı (Ek-1) kararında yer verildiği üzere; Anayasa'nın 20. maddesinde "Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz." şeklinde düzenlenen haklardan etkili bir şekilde yararlanılabilmesi için müdahaleyi doğuran karar alma süreçlerinin bu maddeyle korunan hak ve özgürlüklere gerekli saygıyı sağlayacak nitelikte usule ilişkin güvenceleri içermesi ve adil olması için açılacak soruşturmalarda;

- 1- Bireylerin özel hayatlarına ilişkin tutum ve eylemlerinin mesleki hayatları üzerindeki etkilerinin açıklanması,
- 2- Kamu hizmeti sunan ilgili kurumların işleyişi üzerindeki etkilerinin ve risklerinin ortaya konulması ve bu hususlardaki değerlendirmelerin yeterli ve ikna edici gerekçelerle desteklenmesi,
- 3- Tesis edilen işlemlerin bireylerin geçmiş mesleki sicilleri ve başarı durumları dikkate alınarak ölçülülük yönünden irdelenmesi ön inceleme olarak yapılması sonrasında soruşturma açılması hususunda Valiliklerin bilgilendirilmesi ve konu ile ilgili yapılacak çalışmalar hakkında 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu çerçevesinde tarafımıza bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini arz ederiz.

Ömer ÖZYAVUZ
Genel Başkan Yardımcısı

Levent KURUOĞLU
Genel Başkan